

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

4 juin 2013

PROPOSITION DE RÉSOLUTION

concernant la position de la Belgique par rapport à l'interdiction de commercialiser des produits financiers qui spéculent sur les denrées alimentaires

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. LACROIX

Point 1

Remplacer les mots “qui spéculent sur les denrées alimentaires” **par les mots** “dont le rendement dépend de l'évolution d'indices liés aux cours basés sur les prix des denrées alimentaires”.

N° 2 DE M. LACROIX

Point 3

Remplacer les mots “matières première” **par les mots** “denrées alimentaires”.

Christophe LACROIX (PS)

Documents précédents:

Doc 53 **2806/ (2012/2013):**

001: Proposition de résolution de M. Moriau et consorts.
002: Addendum.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

4 juni 2013

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

over het standpunt van België inzake het verbod op het verhandelen van financiële producten om met voedingsproducten te speculeren

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER LACROIX

Punt 1

De woorden “die beogen met voedingsproducten te speculeren” **vervangen door de woorden** “waarvan het rendement afhangt van de evolutie van koersen die gekoppeld zijn aan op de voedingsmiddelenprijzen gebaseerde indexcijfers.”.

Nr. 2 VAN DE HEER LACROIX

Punt 3

Het woord “grondstoffenprijzen” **vervangen door het woord** “voedingsmiddelenprijzen”.

Voorgaande documenten:

Doc 53 **2806/ (2012/2013):**

001: Voorstel van resolutie van de heer Moriau c.s.
002: Addendum.

N° 3 DE MME WOUTERS

Point 1

Remplacer les mots “interdisant, en Europe, l’offre et la commercialisation de produits financiers qui spéculent sur les denrées alimentaires” **par les mots** “*réglementant, en Europe, l’offre et la commercialisation de produits financiers qui permettent la spéculation sur les matières premières alimentaires, et rendant le commerce transparent dans ce domaine*”.

JUSTIFICATION

La proposition de résolution entend interdire la spéculation sur les matières premières alimentaires, au motif qu’elle perturbe le processus de fixation des prix des denrées alimentaires. Elle ne vise toutefois pas à interdire le commerce de produits financiers basés sur des denrées alimentaires. Les fabricants du secteur agroalimentaire conservent la possibilité de se protéger contre les variations de prix sur le marché des matières premières alimentaires. Étant donné que ce sont les mêmes produits financiers qui permettent de se prémunir contre les variations de prix et de spéculer, on ne peut évidemment pas interdire l’ensemble du commerce de ces produits financiers.

Le présent amendement s’inscrit dans la philosophie de la proposition de directive MiFID II, soutenue par les libéraux (ALDE), les chrétiens-démocrates (PPE), les socialistes (S&D) et les écologistes (Verts/ALE)¹. La proposition modifiée du Parlement européen ne fait plus mention d’une interdiction de commerce des dérivés de matières premières.

N° 4 DE MME WOUTERS

Point 3

Remplacer les mots “et de n’autoriser que ceux qui ne sont pas en lien avec des variations de cours basées sur le prix des matières premières” **par les mots** “*basés sur les matières premières alimentaires*”.

JUSTIFICATION

La résolution s’oppose à la spéculation sur les produits alimentaires, et non à la spéculation sur d’autres matières premières telles que le pétrole, le gaz, l’or, etc. Le présent amendement limite donc le point 3 au contrôle des produits bancaires et d’assurances basés sur les matières premières alimentaires. C’est au législateur qu’il appartient d’instaurer une interdiction de commerce de ces produits financiers. Une

¹ Parlement européen, 26 octobre 2012, vote 11 – A7-0306/2012 proposition modifiée — P7 PV(2012) 10 – 26 (RCV) NL.doc.

Nr. 3 VAN MEVROUW WOUTERS

Punt 1

De woorden “een verbod in te stellen op het aanbieden en het verhandelen van financiële producten die beogen met voedingsproducten te speculeren” **vervangen door de woorden** “*het aanbieden en het verhandelen van financiële producten die speculatie met voedingsgrondstoffen mogelijk maken, te reglementeren en de handel erin transparant te maken*”.

VERANTWOORDING

Dit voorstel van resolutie wil de speculatie met voedingsgrondstoffen verbieden omdat dit de prijsvorming van levensmiddelen verstoort. Het is wel niet de bedoeling om de handel in financiële producten uit voedingsproducten te verbieden. Voedingsfabrikanten blijven de mogelijkheid behouden om zich in te dekken tegen prijsschommelingen op de voedingsgrondstoffenmarkt. Aangezien het dezelfde financiële producten zijn waarmee men zich kan indekken tegen prijsschommelingen als om te speculeren, ligt het voor de hand dat de hele handel in deze financiële producten niet kan worden verboden.

Dit amendement sluit aan bij het voorstel van de MiFID II-richtlijn dat door liberalen (ALDE), christen-democraten (PPE), socialisten (S&D) en groenen (Verts/ALE) werd gesteund¹. In het door het Europees parlement gewijzigde voorstel is er geen sprake van een verbod op de handel in grondstof-fenderivaten.

Nr. 4 VAN MEVROUW WOUTERS

Punt 3

De woorden “en alleen die producten toe te staan die geen verband houden met de koersschommelingen die zijn gebaseerd op de grondstoffenprijzen” **vervangen door de woorden** “*die zijn gebaseerd op de voedingsgrondstoffen*”.

VERANTWOORDING

Deze resolutie is gericht tegen speculatie met voedingsproducten en niet tegen speculatie met andere grondstoffen zoals olie, gas, goud, enz. Het amendement herleidt het punt 3 tot de controle op de bank- en verzekeringsproducten die zijn gebaseerd op de voedingsgrondstoffen. Het instellen van een verbod op de handel van die financiële producten komt de wetgever toe. Een resolutie dient bijgevolg niet om de regering

¹ Europees parlement, 26 oktober 2012, stemming 11 – A7-0306/2012 gewijzigd voorstel — P7 PV(2012) 10 – 26 (RCV) NL.doc.

résolution ne sert dès lors pas à inciter le gouvernement à prendre des mesures d'ordre réglementaire. L'interdiction est en outre contraire aux points de vue adoptés par les partis des auteurs lors du vote au Parlement européen sur la proposition de directive MiFID II.²

N° 5 DE MME WOUTERS

Point 4

Remplacer les mots “tous les 6 mois” par les mots “tous les ans”.

JUSTIFICATION

Faire rapport tous les ans suffit pour évaluer les effets de la politique menée.

N° 6 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Considérant B

Remplacer ce considérant par ce qui suit:

“B. considérant que la spéculation abusive sur les matières premières alimentaires a des effets néfastes sur les marchés alimentaires”.

JUSTIFICATION

Il importe de distinguer la spéculation de la spéculation abusive ou excessive. Sans la spéculation, les marchés à terme ne peuvent pas fonctionner. Ces marchés ont deux fonctions: la découverte des prix et la couverture des risques. Les spéculateurs achètent lorsqu'ils pensent que les prix sont trop bas et revendent lorsqu'ils estiment qu'ils sont trop élevés. En outre, ils fournissent des liquidités aux marchés afin de faciliter les opérations de couverture: certaines parties actives sont disposées à couvrir le risque.

N° 7 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Considérant C

Remplacer ce considérant par ce qui suit:

“C. déplorant que la fixation des prix de certaines matières premières alimentaires est faussée par la spé-

² Parlement européen, 26 octobre 2012, vote 11 – A7-0306/2012 proposition modifiée — P7 PV(2012) 10 – 26 (RCV) FR.doc.

op te roepen om regelgevend op te treden. Bovendien is het verbod in strijd met de standpunten die de partijen van de indieners hebben ingenomen bij de stemming in het Europees parlement over het voorstel van MiFID II-richtlijn.²

Nr. 5 VAN MEVROUW WOUTERS

Punt 4

Het woord “halfjaarlijks” vervangen door het woord “jaarlijks”.

VERANTWOORDING

Om het effect van het gevoerde beleid te evalueren volstaat een jaarlijkse rapportering.

Veerle WOUTERS (N-VA)

Nr. 6 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Considerans B

Deze considerans vervangen als volgt;

“B. wijst erop dat de onrechtmatige speculatie met voedselgrondstoffen ongewenste effecten teweeg brengt voor de voedselmarkten”.

VERANTWOORDING

Het is belangrijk om een onderscheid te maken tussen speculatie en onrechtmatige of buitensporige speculatie. Zonder speculatie kunnen termijnmarkten niet functioneren. Termijnmarkten dienen twee doelen: het ontdekken van prijzen en het *hedgen* van risico's. Speculanten kopen als ze denken dat de prijs te laag is en verkopen als ze denken dat de prijs te hoog is. Daarnaast verschaffen ze liquiditeit aan markten zodat *hedgen* gemakkelijker wordt: er zijn partijen actief die het risico willen overnemen.

Nr. 7 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Considerans C

Deze considerans vervangen als volgt;

“C. betreurt dat de prijsvorming van sommige voedselgrondstoffen wordt verstoord door de onrechtmatige

² Europees parlement, 26 oktober 2012, stemming 11 – A7-0306/2012 gewijzigd voorstel — P7 PV(2012) 10 – 26 (RCV) NL.doc.

culatation abusive sur les marchés financiers et que cela peut avoir des effets néfastes pour l'économie réelle;"

JUSTIFICATION

La volatilité des prix sur le marché des matières premières a plusieurs causes: l'incertitude relative à la production (par exemple en raison des conditions météorologiques et de maladies), une faible élasticité - prix à court terme de l'offre (la production ne pouvant pas être augmentée rapidement lorsque les prix montent) et de la demande (la nourriture étant un besoin vital, l'augmentation des prix n'a qu'un effet limité sur la demande). La mesure dans laquelle l'offre peut être accrue lorsque les prix sont élevés dépend également des stocks disponibles. En outre, les augmentations de prix sont souvent aggravées par des barrières commerciales telles que des restrictions en matière d'exportations ou d'autres mesures perturbatrices comme les subventions en matière de prix.

Enfin, certains facteurs macroéconomiques, tels que l'évolution des taux de change, contribuent aux variations des prix sur les marchés internationaux. La cause de la plus forte volatilité des prix peut varier d'un moment à l'autre. En outre, il importe de distinguer la spéculation de la spéculation abusive ou excessive. Sans la spéculation, les marchés à terme ne peuvent pas fonctionner.

N° 8 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Point 1°

Remplacer les mots "interdisant, en Europe, l'offre et la commercialisation de produits financiers qui spéculent sur les denrées alimentaires;" **par les mots** "*visant à éviter, en Europe, la spéculation abusive sur les matières premières alimentaires et énergétiques sans porter préjudice aux opérations de couverture liées aux activités économiques réelles;*".

JUSTIFICATION

Un marché des dérivés performant et liquide est essentiel pour le marché des matières premières. Il permet aux producteurs de se couvrir contre les risques. Si la liquidité diminue sur ce marché des dérivés, les producteurs doivent payer beaucoup plus cher pour se couvrir voire, dans les cas extrêmes, ne peuvent même plus se couvrir. C'est pourquoi il importe que la réglementation n'entrave pas un fonctionnement efficace du marché.

speculatie op de financiële markten met mogelijk negatieve gevolgen voor de reële economie;".

VERANTWOORDING

Prijsvolatiliteit in de grondstoffenmarkt heeft verschillende oorzaken: onzekerheid van productie (bijvoorbeeld als gevolg van weersomstandigheden en ziektes), een lage kortetermijnprijselasticiteit van het aanbod (de productie kan niet snel worden verhoogd wanneer prijzen stijgen) en van de vraag (omdat voedsel een levensbehoefte is, hebben prijsverhogingen slechts een beperkt effect op de vraag). Ook hangt de mate waarin het aanbod kan worden verhoogd in een periode van hoge prijzen af van de beschikbare voorraden. Bovendien worden prijsstijgingen vaak verergerd door handelsbelemmeringen, zoals exportbeperkingen of ander verstrend beleid, zoals prijssubsidies.

Ten slotte dragen macro-economische factoren, zoals wisselkoersontwikkelingen, bij aan de prijschommelingen op de internationale markten. Welke oorzaak leidt tot de grootste prijsvolatiliteit kan van tijd tot tijd verschillen. Bovendien is het belangrijk om een onderscheid te maken tussen speculatie en onrechtmatige of excessieve speculatie. Zonder speculatie kunnen termijnmarkten niet functioneren.

Nr. 8 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Punt 1

De woorden "een verbod in te stellen op het aanbieden en het verhandelen van financiële producten die beogen met voedingsproducten te speculeren" **vervangen door de woorden** "*de onrechtmatige speculatie op voedsel- en energiegrondstoffen te vermijden, zonder afbreuk te doen aan de dekkingsverrichtingen inzake reële economische activiteiten;*".

VERANTWOORDING

Een goed werkende, liquide derivatenmarkt is essentieel voor de grondstoffenmarkt. Het biedt producenten de mogelijkheid om zich in te dekken tegen risico's. Een verminderde liquiditeit op deze derivatenmarkt maakt het aanzienlijk duurder voor producenten om zich in te dekken en in het uiterste geval zelfs onmogelijk. Daarom is het van belang dat de regelgeving een efficiënte marktwerking niet belemmert.

N° 9 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Point 2°

Au b), supprimer les mots “et donc en y incluant tous les contrats, y compris notamment les contrats *“physically settled”*, *“cash settled”* et de gré à gré (OTC), sans prévoir d’exception pour des contrats en raison de leur degré de maturité, en évitant de prendre en compte uniquement les positions nettes des opérateurs”.

JUSTIFICATION

En imposant des limites de position à l’ensemble des contrats, on risque d’encourager certains acteurs du marché à développer des produits financiers alternatifs permettant aux investisseurs de contourner les marchés régulés, ce qui ne ferait qu’accroître la complexité et le manque de transparence du marché.

Les acteurs du marché peuvent également changer de lieu. Si des règles très sévères sont de mise aux États-Unis et en Europe, les investisseurs s’orienteront vers des marchés où les règles sont moins strictes (*regulatory arbitrage*), par exemple, sur des hubs financiers émergents, comme en Asie.

N° 10 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Point 2

Supprimer le c.

JUSTIFICATION

L’objectif sous-jacent d’une exception pour activités de trésorerie est d’exclure les activités au moyen desquelles les entreprises industrielles ordinaires se couvrent contre certains risques dans le cadre d’une gestion des risques normale et prudente. En effet, ces entreprises ne concluent pas ce type de contrats pour spéculer abusivement. Ces contrats sont conclus pour se couvrir contre le risque de fluctuation des prix sur le marché des matières premières primaires, des matières premières qu’elles doivent acquérir pour les transformer en produit fini. Les activités de trésorerie des entreprises non financières ont donc bel et bien un lien clair et entièrement justifié avec l’économie réelle. Pour des raisons de proportionnalité, il est dès lors évident que ces activités ne sont pas visées par la réglementation MiFID.

Nr. 9 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Punt 2

In subpunt b), de woorden “en dat zij dus gelden voor alle contracten, met inbegrip van de *physically settled*-contracten, de *cash settled*-contracten en de onderhandse of *over-the-counter*-contracten (OTC), zonder in uitzonderingen te voorzien voor contracten die hun eindvervaldag naderen, en te voorkomen dat alleen rekening wordt gehouden met de nettoposities van de operatoren” weglaten.

VERANTWOORDING

Door het opleggen van positielimieten voor alle contracten bestaat het risico dat marktpartijen alternatieve financiële producten ontwikkelen die het voor investeerders mogelijk zullen maken om de gereguleerde markten te omzeilen. De markt zal hierdoor alleen complexer en minder transparant worden.

Marktpartijen kunnen ook veranderen van locatie. Als er in de VS en Europa zeer strenge regels gelden gaan investeerders naar markten waar minder strenge regels gelden (*regulatory arbitrage*), bijvoorbeeld in opkomende financiële hubs, met name in Azië.

Nr. 10 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Punt 2

Subpunt c. weglaten.

VERANTWOORDING

De achterliggende bedoeling van een uitzondering voor tresporeactiviteiten is dat de activiteiten waarmee gewone industriële ondernemingen zich in het kader van een normaal en voorzichtig risicobeheer indekken tegen bepaalde risico’s worden uitgesloten. Deze ondernemingen gaan dergelijke contracten immers niet aan om op onrechtmatige wijze te speculeren. Deze contracten worden gesloten om zich in te dekken tegen het risico op prijschommelingen op de markt van de primaire grondstoffen; grondstoffen die zij moeten aanwerven om te verwerken tot een afgewerkt product. De tresporeactiviteiten van niet-financiële ondernemingen hebben dus wel degelijk een duidelijke en volledig gerechtvaardigde link met de reële economie. Omwille van proportionaliteitsredenen is het dan ook duidelijk dat deze activiteiten niet worden geviséerd door de MiFID-regelgeving

N° 11 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Point 3

Remplacer ce point par ce qui suit:

“3. de prévoir une base réglementaire permettant à la FSMA d'intervenir effectivement contre la spéculation abusive sur des produits financiers liés aux variations de cours des prix des matières premières;”.

JUSTIFICATION

La nouvelle formulation tient compte du fait que les fermiers peuvent avoir besoin de produits liés aux variations de cours des prix des matières premières pour se couvrir contre les risques.

N° 12 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

Point 4

Supprimer les mots “tous les 6 mois”.

JUSTIFICATION

Il s'indique de lier le rapportage à la disposition de Twin Peaks II en vertu de laquelle, chaque année, la FSMA présente un rapport et/ou fournit des explications sur d'autres thèmes au parlement à la demande de ce dernier.

N° 13 DE MM. DEVLIES ET WATERSCHOOT

(sous-amendement à l'amendement n° 11)

Dans le 3° proposé, remplacer les mots “prix des matières premières” par les mots “prix des denrées alimentaires”.

Nr. 11 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Punt 3

Dit punt vervangen als volgt:

“3. te voorzien in een reglementaire basis die de FSMA in staat stelt om effectief op te treden tegen onrechtmatige speculatie met financiële producten die verband houden met de koersschommelingen van grondstoffenprijzen;”.

VERANTWOORDING

De nieuwe formulering houdt rekening met het feit dat boeren producten die verband houden met de koersschommelingen van grondstoffenprijzen nodig kunnen hebben om zich in te dekken tegen risico's.

Nr. 12 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

Punt 4

Het woord “halfjaarlijks” doen vervallen.

VERANTWOORDING

Het is aangewezen om de verslaggeving te koppelen aan de bepaling in Twin Peaks II waarbij de FSMA jaarlijks een verslag voorstelt en/of op uitnodiging van het parlement toelichting geeft over andere thema's in het parlement.

Nr. 13 VAN DE HEREN DEVLIES EN WATERSCHOOT

(subamendement op amendement nr. 11)

In het voorgestelde punt 3°, het woord “grondstoffenprijzen” vervangen door het woord “voedingsmiddelenprijzen”.

Carl DEVLIES (CD&V)
Kristof WATERSCHOOT (CD&V)